

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 359/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], v mene ktorej koná advokát [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Co 868/2014 z 11. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie v záhlaví uvedeného základného práva podľa Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 868/2014 z 11. novembra 2015.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C 248/2010. V tomto konaní sa sťažovateľ dožadoval od žalovanej obchodnej spoločnosti zaplata sumy 6 306,84 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Požadovaná suma mala predstavovať nájomné za užívanie stavby (nehnutelnosti) vo vlastníctve sťažovateľa, ktoré žalovaná obchodná spoločnosť sťažovateľovi napriek vedomosti o jeho vlastníckom práve neplatila. Okresný súd vo veci vykonal dokazovanie a rozhodol rozsudkom sp. zn. 16 C 248/2010 z 18. augusta 2014, ktorým žalobu zamietol. Okresný súd po zhodnotení všetkých okolností veci dospel k záveru, že žalovaná sa na úkor sťažovateľa neobohatila, pretože nájomné uhrádzala prenajímateľovi [REDACTED]. Tento, v danom prípade prenajímateľ, sa v inom súdnom spore domáhal určenia podielového spoluvlastníctva k stavbe, ktoré boli žalovanou užívané, pretože na jej výstavbu uskutočňoval spoločne so sťažovateľom.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, pretože ho považoval za nezákonné, zmätočné a neúplné, ignorujúce základné princípy obsiahnuté v ústave či Občianskom zákonníku. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 868/2014 z 11. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok za nedostatočne odôvodnený a zmätočný.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, a zároveň navrhuje zrušenie napadnutého rozsudku a priznanie náhrady trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by

mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

8. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a poukazuje na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Krajský súd sa údajne vôbec nevysporiadal s námietkami sťažovateľa, ktoré uvádzal v odvolaní. Tieto námietky sa týkali samotnej veci, no súd ich nebral do úvahy s tým, že s vecou nesúvisia.

9. Ústavný súd poznamenáva, že medzi základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

10. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že

všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

11. Ako z uvedeného vyplýva, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Sťažovateľ však túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína a sťažnosť uplatnil v podstate ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Účel sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd. Samotná vecná nesprávnosť rozhodnutia nie je z pohľadu ústavného súdu významná, ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov a nie je ani oprávnený na inštančný prieskum ich rozhodnutí.

12. S ohľadom na vymedzené mantinely právomoci ústavného súdu zasahovať a hodnotiť rozhodnutia súdov a ich správnosť preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu. Ústavný súd po oboznámení s obsahom odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že sťažnostná argumentácia sťažovateľa nie je rozhodne spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil v sťažnosťou

napadnutom rozsudku krajského súdu nič, čo by ho robilo ústavne neudržateľným, a teda si vyžadovalo zásah zo strany ústavného súdu. Napadnutý rozsudok nemožno hodnotiť ako nedostatočne odôvodnený. Krajský súd napriek tomu, že sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu, jasne a zrozumiteľne objasnil, že žalovaná nehnuteľnosť neužívala bezodplatne, pretože za jej užívanie riadne platila tretej osobe. Preto na strane žalovanej nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, a teda ani nebolo možné žalobe sťažovateľa vyhovieť. Takýto právny výklad a závery krajského súdu nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, naopak, majú racionálny základ, sú logické a akceptovateľné aj v rovine ústavného práva. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nie je sama osebe dôkazom jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

13. Z uvedených dôvodov neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Tejto totiž chýbala ústavnoprávna relevancia, ktorá by takýto postup a rozhodnutie ústavného súdu odôvodňovali. Pretože ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2017

